

Toelichting

[Type hier uw tekst]

1 Inleiding

Bij de gemeente Wierden zijn de laatste tijd verschillende verzoeken binnengekomen voor het bouwen van kleine gebouwen in de dorpsrand en het buitengebied (buiten de bouwvlakken) voor het algemeen belang. De aanvragen kwamen van stichtingen, verenigingen en particulieren. Het gaat onder meer om de volgende gebouwen:

- Aardappelkelder; ingericht als rustpunt;
- Toiletvoorziening/ schuilgelegenheid langs wandelpaden;
- Klein schoapskot;
- Schuilhut gemeenschappelijk belang;
- Bijenstal.

De bouw van deze gebouwen draagt bij aan een versterking van cultuurhistorie, recreatie, landschap, leefbaarheid et cetera in het gebied. Deze aanvragen kunnen nu niet gehonoreerd worden, aangezien zij niet passen binnen de geldende bestemmingsplannen. Het zelf zorgen voor een aanpassing van het bestemmingsplan is vanwege de hoge kosten vaak geen optie voor de stichtingen/ particulieren. Met dit paraplubestemmingsplan wil de gemeente onder voorwaarden mogelijkheden bieden aan de bouw van kleine gebouwen ten behoeve van het algemeen belang buiten de bouwvlakken.

Dit paraplubestemmingsplan wijzigt deels de volgende bestemmingsplannen:

- bestemmingsplan Buitengebied 2009 (vastgesteld op 12 januari 2010);
- bestemmingsplan Buitengebied 2009, herziening 2012 (veegplan) (vastgesteld op 2 juli 2013);
- bestemmingsplan Enter- Dorp (vastgesteld op 22 maart 2011);
- bestemmingsplan Wierden- Dorp (vastgesteld op 25 oktober 2010).

De toelichting van dit paraplubestemmingsplan bestaat uit vier hoofdstukken. Na dit inleidende hoofdstuk is in hoofdstuk 2 de bestaande situatie en gewenste situaties beschreven. Vervolgens volgt in hoofdstuk 3 het beleidskader. In hoofdstuk 4 worden de planopzet en uitvoerbaarheid van het plan beschreven.

In dit paraplubestemmingsplan worden dezelfde begrippen en terminologieën gebruikt als in de hiervoor genoemde bestemmingsplannen.

2 Huidige en gewenste situatie

Het beleid van de gemeente Wierden is er altijd op gericht geweest om verstening van het buitengebied tegen te gaan. Bebouwing wordt in principe geconcentreerd op de bestaande erven. Het is niet mogelijk om buiten de bestaande bouwvlakken bebouwing op te richten. De gebouwen die van oudsher buiten de bouwvlakken staan (de veldschuren) hebben vaak geen fraaie uitstraling. Dit komt vaak doordat ze hun oorspronkelijke functie verloren hebben en er sprake is van verouderd materiaalgebruik, kleurstelling, achterstallig onderhoud en verpaupering. Doordat deze gebouwen onder het overgangsrecht vallen, mogen ze ook niet herbouwd worden. Om deze vervallen veldschuren uit het landschap 'op te ruimen' is zelfs een veldschurenregeling opgesteld.

Dit bestemmingsplan wijkt af van dit beleidsuitgangspunt, aangezien via dit plan wel de mogelijkheid wordt geboden voor het bouwen van kleine gebouwen buiten de bestemmingsvlakken. Bij het toestaan van nieuwe gebouwen voor algemeen belang in het buitengebied en in de dorpsrand moet

uiteraard voorkomen worden dat deze zorgen voor verrommeling van het gebied. Ze moeten juist bijdragen aan een aantrekkelijk gebied. Hiervoor worden voorwaarden opgenomen. Deze zijn in paragraaf 2.2 beschreven.

De gemeente Wierden streeft naar een leefbaar platteland met een aantrekkelijk landschap, aandacht voor cultuurhistorie en mogelijkheden voor recreatie. De nieuw te bouwen gebouwen kunnen bijdragen aan deze doelstellingen. Dit kan alleen als ze op de juiste plek en op de juiste wijze gebouwd worden.

Dit betekent dat er strenge voorwaarden moeten worden gesteld ten aanzien van:

- noodzaak. Allereerst zal bekeken moeten worden de beoogde functie niet op een bestaand erf/ in een bestaand gebouw kan worden gerealiseerd. Uiteraard kunnen deze gebouwen voor een nieuwe functie worden aangepast. Pas wanneer afdoende is aangetoond dat een bestaand bouwwerk niet kan worden gebruikt voor de nieuwe functie, wordt gekeken naar de bouw van een nieuw gebouw voor het algemeen belang.
- Ligging/ Landschappelijke inpassing. Voorkomen moet worden dat de dorpsrand of het buitengebied verrommelt door de bouw van deze nieuwe gebouwen. Daarom moet bij iedere aanvraag een inrichtingsschets worden aangeleverd, waarop de landschappelijke inpasbaarheid aangetoond en gemotiveerd wordt. Indien mogelijk moeten gebouwen aansluiten bij reeds bestaande bebouwing/ erven. Buitenopslag is niet toegestaan.
- Een plan moet passen binnen kaders van de Flora- en faunawet. Ecologische waarden mogen niet worden geschaad door het plan. Dit is geregeld in het algemene afwegingskader van de 'moederplannen'. Daarnaast mogen de belangen van de waterhuishouding niet worden geschaad;
- Oppervlakte. Voor de gebouwen geldt een maximale oppervlakte van 30 m², de nokhoogte mag maximaal 3 m bedragen.
- Gebouwen moeten bereikbaar zijn via, en aansluiten op, recreatieve routes.

Door een dergelijk gebouw via een afwijkingsbevoegdheid mogelijk te maken, kan de gemeente op deze aspecten sturen en regelen. Aanvullende voorwaarden over onderhoud en beheer bij een stichting, particulier of vereniging kunnen in een privaatrechtelijke overeenkomst worden vastgelegd.

Daarnaast gelden er voorwaarden ten aanzien van kleur en materiaalgebruik. De wanden bestaan uit hout of steen in aardetinten. Het gebruik van betonnen, ijzeren (o.a. stalen damwandprofielen) of kunststofwanden is niet toegestaan. Bij een schuine afdekking moet het dak bijvoorbeeld bestaan uit donkere of niet-glimmende dakpannen. Dit is vastgelegd in de welstandsnota, via de zogenaamde 'kan-bepaling'.

3 Beleidskader

Dit hoofdstuk gaat in op de beleidskaders die op het niveau van het Rijk, provincie, regio en gemeente van belang zijn voor dit paraplubestemmingsplan.

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte schetst het kabinet hoe Nederland er in 2040 uit moet zien: concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig. Het ruimtelijke en mobiliteitsbeleid wordt meer aan provincies en gemeenten overgelaten. De Rijksoverheid richt zich op nationale belangen, zoals een goed vestigingsbeleid, een degelijk wegennet en waterveiligheid.

Tot 2028 heeft het kabinet in de SVIR 3 Rijksdoelen geformuleerd:

1. de concurrentiekracht vergroten door de ruimtelijk- economische structuur van Nederland te versterken. Dit betekent bijvoorbeeld een aantrekkelijk (internationaal) vestigingsklimaat;
2. de bereikbaarheid verbeteren;
3. zorgen voor een leefbare en veilige omgeving met unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden.

De ontwikkelingsmogelijkheden die dit paraplubestemmingsplan biedt zijn niet in strijd met het nationaal belang. Sterker nog; deze gebouwen dragen bij aan een leefbare omgeving en passen daarom goed binnen het rijksbeleid.

De Omgevingsvisie en Omgevingsverordening Overijssel zijn op 1 juli 2009 vastgesteld en in juli 2013 op onderdelen geactualiseerd. In de Omgevingsvisie wordt de visie op de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving van de provincie Overijssel uiteengezet. De Omgevingsvisie is een samenvoeging van het streekplan, Verkeers- en Vervoersplan, Waterhuishoudingsplan en het Milieubeleidsplan. Deze visie is opgesteld met een doorkijk tot 2030. In de Omgevingsverordening zijn instructies opgenomen ten aanzien van de inhoud van de juridisch-planologische documenten. In deze paragraaf komt als eerste de visie aan bod en in navolging hierop de verordening.

Omgevingsvisie

Buitengebied

Voor de omgevingsvisie heeft de provincie twee thema's die leidend zijn voor alle beleidskeuzes: duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit. Ruimtelijke kwaliteit wordt gerealiseerd door naast bescherming vooral in te zetten op het verbinden van bestaande kwaliteiten en nieuwe ontwikkelingen in projecten en regels. Ontwikkelingsperspectieven schetsen de ontwikkelingsrichtingen voor gebieden. Voor de groene omgeving worden de volgende ontwikkelingsperspectieven geschetst:

- realisatie groene en blauwe hoofdstructuur;

- buitengebied- accent agrarische productie;
- buitengebied- accent veelzijdige gebruiksruimte.

In de omgevingsvisie schrijft de provincie dat zuidwest-Twente een veelzijdig landbouw-, natuur- en recreatiegebied blijft met grote en kleine kernen in een karakteristiek Twents verstedelijkingspatroon, met een kenmerkend bekenstelsel. De bouw van kleine gebouwen voor algemeen belang draagt bij aan een aantrekkelijk buitengebied en een aantrekkelijke dorpsrand en speelt in op een maatschappelijke behoefte. Voor de bouw van deze gebouwen zijn voorwaarden opgenomen. Hierdoor passen deze gebouwen binnen het provinciaal beleid.

Dorpsrand

Het gebied rondom de kern Wierden is in de Omgevingsvisie door de provincie Overijssel aangewezen als 'dorpsrand'. Ambitie in dit gebied is een bijdrage te leveren aan een aantrekkelijk mix van woon-, werk- en recreatiemilieus. Een van de richtingen in dit gebied is het behoud, herstel en aanleg van landschappelijke recreatieve routes tussen stad/ dorp en land, gekoppeld aan ontwikkeling. De bouw van kleine gebouwen van algemeen belang past hier goed binnen. Voor de bouw van deze gebouwen is daarnaast de voorwaarde opgenomen dat ze bereikbaar moeten zijn via, en aansluiten op, recreatieve routes.

Omgevingsverordening

De wijze waarop aan het beleid uit de Omgevingsvisie uitvoering moet worden gegeven is vastgelegd in de Omgevingsverordening. De Omgevingsverordening richt zich net zo breed als de Omgevingsvisie op de fysieke leefomgeving in de provincie Overijssel. De Omgevingsverordening heeft de status van:

- ruimtelijke verordening in de zin van artikel 4.1 Wet ruimtelijke ordening;
- milieuverordening in de zin van artikel 1.2 Wet milieubeheer;
- waterverordening in de zin van de Waterwet;
- verkeersverordening in de zin van artikel 57 van de Wegenwet en artikel 2A van de Wegenverkeerswet.

De Omgevingsverordening is een uitvoeringsmodel van de Omgevingsvisie en is opgesteld in de vorm van voorschriften. In veel voorschriften is gekozen voor proces- en motiveringsvereisten. In de Omgevingsverordening moet elk inhoudelijk thema geregeld zijn, waar de provincie de mogelijkheid op wil hebben om juridische instrumenten in te kunnen zetten. Het inzetten van juridische instrumenten vindt plaats op basis van de interventieladder. In de Omgevingsverordening zijn geen voorschriften opgesteld die betrekking hebben op de voorgenomen ontwikkeling.

Op 1 januari 2014 zijn de waterschappen Regge en Dinkel en Velt en Vecht gefuseerd tot waterschap Vechtstromen. Op dit moment heeft het waterschap Vechtstromen nog geen eigen waterbeheerplan. Daarom wordt ingegaan op het beleid van het voormalige waterschap Regge en Dinkel.

Waterbeheerplan 2010-2015

Waterschap Regge en Dinkel heeft een waterbeheerplan opgesteld voor de periode 2010-2015. Dit plan gaat over het waterbeheer in de hele stroomgebieden van de waterschappen en het omvat alle watertaken van het de waterschappen: waterkwantiteit, waterkwaliteit en waterketen. Het waterbeleid is met name gericht op een duurzame aanpak van het waterbeheer: geen afwenteling, herstel van de veerkracht van het watersysteem, streven naar een meer natuurlijker waterbeheer, zoeken naar meer ruimte voor water, water toepassen als ordenend principe middels het gebruik van waterkansenkaarten en water langer vasthouden mede door flexibeler peilbeheer. Ook het streven naar een betere waterkwaliteit als onderdeel van duurzaamheid is een belangrijk speerpunt (tegengaan van lozingen, minder belasting van het water en het zoveel mogelijk tegengaan van diffuse verontreinigingen).

Dit plan is voorbesproken met het waterschap. Het waterschap kan instemmen met het plan onder de voorwaarde dat belangen van de waterhuishouding niet mogen worden geschaad. Voor ieder plan binnen de beschermingszone van een waterloop moet contact met het waterschap worden opgenomen.

Keur

In Wierden is de keur van het Waterschap Regge & Dinkel van belang. De keur is een verordening van het waterschap met specifieke regelgeving voor het waterschapsgebied. De keur bevat gebods- en verbodsbepalingen ter bescherming van de functies van de waterlopen en waterkeringen in het beheergebied van het waterschap. Hierbij wordt ook rekening gehouden met andere dan waterstaatkundige functies en streefbeelden, zoals landschap, natuur en recreatie ("brede kijk").

Artikel 26 van de keur geeft aan dat het bestuur van de in deze keur gestelde gebods- en verbodsbepalingen ontheffing kan verlenen. Aan een ontheffing kunnen beperkingen en voorschriften verbonden worden ter bescherming van de belangen verbonden aan het voldoen aan de doelstellingen behorend bij de waterhuishoudkundige functie van die wateren. De beperkingen en voorschriften kunnen mede strekken ter bescherming van de aan de waterhuishoudkundige functie verbonden andere belangen, indien en voor zover daarin niet is voorzien door een andere wettelijke regeling.

Structuurvisie Wierden

Op 5 oktober 2010 heeft de gemeenteraad de Structuurvisie Wierden vastgesteld. De Structuurvisie Wierden is opgesteld voor het hele grondgebied van de gemeente. Het vormt het toetsingskader bij het beoordelen van nieuwe plannen en initiatieven. Ook andere bestemmingsplannen worden aan deze visie getoetst.

De ambitie van de gemeente Wierden is "een actieve en zelfbewuste gemeente zijn, die kwaliteit hoog in het vaandel heeft en die onderneemt". Over 20 jaar is de gemeente nog meer een groene, ondernemende, recreatieve gemeente met (deels) stedelijke trekjes en een hele mooie woon- en leefomgeving. Het bouwen van kleine gebouwen voor algemeen nut past goed binnen deze visie.

Dorpsrandvisie Wierden

De gemeente Wierden heeft voor de dorpsrand van het dorp Wierden een visie opgesteld. In de visie wordt de gewenste toekomstige ontwikkeling van de dorpsrand op hoofdlijnen geschetst. Wierden wordt gekarakteriseerd als 'een maximaal ontsloten, groen woondorp met verbinding als sleutelwoord'. De visie is opgesteld samen met bewoners en gebruikers van het gebied. Tijdens de sessies werden verzoeken ingediend voor de bouw van kleine gebouwen zoals een bijenstal en een aardappelkelder. Deze gebouwen versterken de ruimtelijke en sociale kwaliteit van de dorpsrand. Ze passen daarnaast ook binnen het beleid van de gemeente ter versterking van recreatie en cultuurhistorie.

De dorpsrandvisie was de directe aanleiding voor het opstellen van dit bestemmingsplan. Het bestemmingsplan past dan ook goed binnen de uitgangspunten van deze visie.

Landschapsontwikkelingsplan

Het Landschapsontwikkelingsplan Wierden (LOP) heeft meerdere doelstellingen. Het geeft allereerst een duidelijke visie op het veranderende landschap. Daarnaast moet het LOP onder meer bijdragen aan het vergroten van het maatschappelijk draagvlak voor natuur en landschap in brede zin. Het helpt onder meer de kwaliteit van het landschap te verbeteren. Het doel is te komen tot maatschappelijk gedragen landschapsbeleid waarbij er beleidskaders worden ontwikkeld voor uitvoering, beheer en RO-beleid.

De mogelijkheden die dit bestemmingsplan biedt dragen bij aan een aantrekkelijk landschap. Bij iedere aanvraag moet een inrichtingsschets worden aangeleverd, waarop de landschappelijke inpasbaarheid van een gebouw wordt aangetoond en gemotiveerd. Door voorwaarden aan de bouw van gebouwen te verbinden wordt voorkomen dat het landschap door de bouw van deze gebouwen verrommelt.

4 Planopzet en uitvoerbaarheid

In dit paraplubestemmingsplan wordt voor de bestemmingsplannen "Buitengebied 2009", bestemmingsplan "Buitengebied 2009, herziening 2012 (veegplan)", "Enter- Dorp" en "Wierden- Dorp" binnen de bestemmingen "Agrarisch", "Agrarisch met waarden- Landschap", "Agrarisch met waarden-

Natuur en landschap", "Bos" en "Groen" een afwijkmogelijkheid opgenomen voor de bouw van kleine gebouwen voor het algemeen belang. Aan de afwijkmogelijkheid zijn voorwaarden gekoppeld. Deze zijn beschreven in hoofdstuk 2.

Daarnaast gelden de regels, als ook het afwegingskader dat is opgenomen bij de afwijkmogelijkheden in de moederplannen. Hierbij wordt nadrukkelijk opgemerkt dat voor ieder plan binnen de beschermingszone van een waterloop contact moet worden opgenomen met het waterschap. Voor plannen die binnen de dubbelbestemming "Leiding-Gas" van de 'moederplannen' liggen, moet advies worden gevraagd bij de leidingbeheerder. De veiligheid van gastransportleidingen mag niet worden geschaad.

De verbeelding van de aangegeven bestemmingsplannen wijzigt niet. Daarom is bij dit paraplubestemmingsplan ook geen (nieuwe) verbeelding opgenomen.

In artikel 3.1.6, lid 1, aanhef onder f van het Besluit ruimtelijke ordening is bepaald dat onderzocht moet worden of een bestemmingsplan uitvoerbaar is. Hieronder wordt ingegaan op de economische uitvoerbaarheid.

Dit paraplubestemmingsplan bevat geen uitvoeringsaspecten. Voor de gemeente Wierden zijn er, met uitzondering van de kosten voor het opstellen van dit paraplubestemmingsplan, geen kosten verbonden. Het paraplubestemmingsplan voorziet in de mogelijke bouw van kleine gebouwen ten behoeve van het algemeen belang. Eventuele kosten worden verhaald op basis van de gemeentelijke legesverordening. Kosten zijn dus anderszins verzekerd. Hierdoor hoeft de gemeente Wierden geen exploitatieplan op te stellen.

Met het bovenstaande is de economische uitvoerbaarheid van dit paraplubestemmingsplan aangetoond.

In artikel 3.1.6, lid 1, aanhef onder e van het Besluit ruimtelijke ordening is bepaald dat een beschrijving dient te worden opgenomen van de wijze waarop burgers en maatschappelijke organisaties bij de voorbereidingen van het bestemmingsplan zijn betrokken.

4.3.1 Inspraak

Gezien de relatief beperkte planologische betekenis is er geen voorontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegd.

4.3.2 Vooroverleg

Op grond van artikel 3.1.1 Bro is vooroverleg vereist met het waterschap en de diensten van de provincie en Rijk die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belang welke in het plan in het geding zijn.

Rijk

In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) zijn de nationale belangen die juridische borging vereisen opgenomen. Het Barro is gericht op doorwerking van nationale belangen in gemeentelijke bestemmingsplannen. Geoordeeld wordt dat dit bestemmingsplan geen nationale belangen schaadt. Daarom is afgezien van het voeren van vooroverleg met het Rijk.

Provincie

Met de provincie Overijssel is vooroverleg over het plan gevoerd. Zij kunnen instemmen met het opgenomen afwijkmogelijkheid en de hierbij behorende voorwaarden.

Waterschap Vechtstromen

Met het Waterschap is contact opgenomen over dit bestemmingsplan. Het waterschap kan instemmen met plan onder de voorwaarde dat belangen van waterhuishouding niet mogen worden geschaad. Voor ieder plan binnen de beschermingszone van een waterloop moet contact worden.

